

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. мал. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11—12 год. передпол.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 4.20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7.50 зл., Німеччині 7.50
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. р.
муніа 150 лед, Болгарії 7.50
зл., Австрії 7.50 зл. Зінго
адреси 1 дол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**

ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

„Золотий“

ріст і упадок Грабського і його ва-
люти.

Від часу як польський „золотий“,
даючи почав потягати за собою
яке кожному очевидні нові і нові
жертви, в польських часописах по-
явилося безліч статей, які нахо-
дять безліч ліків на поставлення
його на давній висоті. Вони ві-
ють в цілому силу „золотого“,
бо тезу про залежність вдержання
на відповідній висоті фінансів і
цілого господарства Польщі від
твердості польської валюти прого-
лосив „найбільший“ польський е-
кономіст, міністер скарбу і премієр
Грабський.

Тимчасом справа мається навпа-
к. Перша й основна хвиля є якраз
заведення в Польщі золотої ва-
люти — польського „золотого“ —
і в змаганнях удержати його на
висоті. Від нього йде всяке лихо,
а його упадок є лиш признаком
цього лиха, а не причиною. Вер-
німсь думками в коротку, але пов-
ну фактів історію польського „зо-
лотого“.

Пригадуємо собі, що польська
марка впадає свого часу на міль-
йонні відсотку частину вартості
золота — цього мірила вартості
сучасного матеріального добра.
Тим самим марка попала у варті-
стість валюти т. зв. „малювальної“.
Треба було лиш довести її
до валюти т. зв. „стабілізованої“,
себ-то спинити її в упадку та у-
стійнити відносно малим покриттям
золота, збудити до неї довіру у
внутрі і за границею, щоб оминути
поправу господарства. Так між
іншими зробили Чехи. Вони не
спішили завести в себе золотої
валюти, хоч і були покликні в
цьому напрямку, а лише старалися
устійнити її санітарно краденого го-
сподарства і зрівноваження за-
гальної експорту з імпортом.
Це їм удалося не дуже великими
зусиллями, без жертв суспільства.

Пригадуємо собі, що запроше-
ний до Польщі на ратунок поль-
ської валюти англійський фінан-
сист Юнг радив не вводити нагло
золотої валюти, але ввести її по-
степенно на основі унормованого вну-
трішнього господарського стану.
Та Грабський вирішив інакше. По-
становив придбати для державно-
го Банку Польського запаси золо-
та і чужої валюти, і на основі та-
кого покриття негайно ввести в
обіг паперового „золотого“, даю-
чи йому 30 відс. покриття в зга-
даних запасах. Тим способом ду-
мав він захитати довіру до поль-
ської марки повернути вже до ново-
го „золотого“ і за одним махом ви-
користати умовини для нового госпо-
дарського життя. У нього була ще
одна теза: рівновага державного
бюджету при допомозі податкової
друби без огляду на господарську
і валютну силу податків.

Це вдалося вповні. Створений в
той час Банк польський постарав-
ся при допомозі заграничних позич-
ок, продажі польських марок і да-
чу народному про засоби золота
і чужих валют на 277,500,000 шв.
фр. Одержавши на таких запасах,
пустив він в обіг 317,000,000 зо-
лотих і 27 квітня 1924 р. розпочав
свою діяльність. Отже нова золота

валюта мала 90 відс. покриття, хоч
статутowo потребувала лише 30
відс. Згодом те покриття виносило
пересічно вже лише 50 відс. Було
воно аж надто вистарчаюче, бо
навіть дуже сильні фінансово дер-
жави, як нпр. скандинавські, Швай-
царія чи Голандія, такого покриття
не мали і не мають. Банк польський
поставив золотого на імпонуєчій
висоті. Перший акт скінчився світ-
ло. Грабський став фінансовим героєм,
спасителем вітчизни.

Почався акт другий — господа-
рка. Кожна нагла зміна викликає в
перших початках горячковий стан,
який лише при нормальних умо-
вах можна успішно опанувати. Так
було при введенні твердої золотої
валюти в сильній під фінансовим
і господарським оглядом Англії.
Німеччина вводила золоту марку
дуже поволі й осторожно. Все таки
тут і там наступило подорожіння.
Тим більше мусіло воно наступити
в незорганізований під господа-
рським оглядом Польщі. Вже зразу
вийшла розбіжність в цінах між
польським „золотим“ і золотом з
одного боку та товарами з другого.
Та Грабському йшло лиш про рів-
ність польського „золотого“ зі зо-
лотом. Про рівність цін у товарах
він не журився.

Для удержання цієї рівності ви-
пустив Банк польський в обіг лиш
317 мільйонів золотих, щоб малою
емісією збудити попит, хоч для
нормального обігу треба було най-
менше втричі більше банкнотів, як
їх було за часів Австрії. Або повин-
ен був наступити нагло втричі
збільшений грошовий оборот шля-
хом втричі скорішого темпа това-
рових оборотів. Але штучно під-
держати оборот так як золотого —
важко. Наступило ще більше по-
дорожіння товару, а процентна
стопа підскочила на двадцять чоти-
ри, в приватних розрахунках на сто
і більше відсотків. Та всетаки банк
виважувався зі свого завдання. Він
мав дбати про удержання „зо-
лотого“ на рівні зі золотом і вдер-
жав аж до кінця липня нр., не див-
лячись на це, що діється в суспіль-
стві. А в громадянстві в наслідок
дорожнечі почалися початки госпо-
дарської катастрофи вже з дебю-
том „золотого“. Грім миг був удер-
жати на рівні зі золотом, а одно-
часно можна було не допустити до
початків катастрофи тоді, якщо в
краю був би вільний обмін золота.
Тим, що якась держава придбала
до державного банку золота, вона
ще не забезпечила собі золоту ва-
люту. Золото є лише помітним се-
редником, резервом до вирівня-
ння переходових пасивів в платнім бі-
данні, але ніколи основою. Ніка
валюта, хоч би мала і сто відсо-
тків покриття в золоті, не є зо-
лотою, якщо нема в державі вільно-
го обміну золота. Позичене золото
чи загранична валюта помагас та-
кож, але лиш тоді, як йде на збіль-
шення продукції. В протинний ви-
падку помагас хливею, а описів
длає рудуючою.

Був ще інший ратунок на удер-
жання віри в „золотого“ і нор-
мального господарства, а це уно-
рмкування внутрішніх господар-
ських відносин, розуміється шляхом
аж значно більших зусиль, як на-
ред введенням золотої валюти.

Кожний рільник повинен негайно забезпечити від огню не
лише будинки, але також своє збіжжя і пашу
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЙМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Агенції Товариства у всіх місцевостях Галичини. — Прямі унірновані.
Виплата швид безпропозачна.

Держимости, збіжжя і паша не підлягають примусові обезпечення в Польській
Дирекції Взаємних Обезпечень, і dlatego кожний Українець повинен їх обезпе-
чити на ліку паші в „Дністері“.

Товариство приймає обезпачання в долларах або золотих.

шляхом упорядкування таж внут-
рішньо-політичних відносин, шля-
хом втягнення до співучасті в ор-
ганізації господарства представників
всього населення, отже й представ-
ників тав. нац. меншостей. Та Поль-
ща йшла лише на розв'язання вну-
трішньо-політичних і національних
відносин, а не менше й заграничних.

В часі заведення золотої валюти
Польща була багата, і сьогодні
має ще значні поприродні багатства.
Але в господарським розвитку сто-
яла вона далеко поза другими. То-
му лише при незвичайно проворній
господарській політиці для дан-
нення земельної продукції, як оди-
ноко приметної для Польщі, та
при піддержуванні повільного роз-
витку промислу — могла ще рату-
ватися із цього лиха, в яке влізла
через введення „золотого“.

Але польська влада при відсу-
тності почуття прозорції — не має
ще й кермівочих талантів, ні фінан-
сових, ні господарських. Бож нпр.
за всяку ціну і то негайно будувати
„на злість Німцям“ власний фа-
бричний промисл і загородити се-
бе політикою тариф від чужого
промислу, навіть на річ, яких в
Польщі і в будучині не дається
продукувати, і зовсім не дбати про
інтенсифікацію готового рільного
виробу, а зате запригти газетних
економістів до піддержки і по-
хвали для своєї політики, це
хіба не є доказом політично-го-
сподарського розуму. Є це дорога
експериментів, робота людей від
зеленого столика, що не знають
практичного життя. Сам Грабський
викинув себе в охороні „золотого“
схожим на малку, яка — дбаючи,
щоб лиш дитини не було в очах
родичів згубилася — пощипав його,
щоб на хвильку поруміло. Аж до
останнього свого експозе зне-
пав він, що все таки основою до-

брої господарки є вдержання „зо-
лотого“ на означеній висоті і будже-
това рівновага. Аж до кінця першої
половини п. р. це йому вдалося.

Але це „вдержування“ точило го-
сподарський організм як рат, аж
остаточно потягнуло за собою всі
ті наслідки, які по першій захитан-
ні „золотого“ проявились в повній
наготі, а яких ніхто не в силі спи-
сипити, та які уважають польсько
економісти за причину упадку „зо-
лотого“, а не за наслідок.

Аж тепер, як „золотий“ захитався,
наступив панічний страх у самих
творців валютної системи. Він ви-
кликав нервоз, не передумані і не-
розумні заарядження, як рестрикції
всіх кредитів, повне замкнення
імпорту навіть артикулів найпотріб-
ніших і необхідних, як нпр. ліків,
хімікалій, спеціальних машин, коксу,
манганової руди й инш., то знову
відкликування цих зааряджень, або
уладкування патріотичних комедій,
в ролі таких, як наклади до па-
тріотичного сумління купців і про-
дусентів. Грабський не завагався на-
віть заключити умову з Жидами,
щоб лиш від них і при їх до-
помозі одержати фінансову під-
держку. Як колись Ксеркс вибив
море, мстачись за бурю, що не до-
пустила кораблів з військами, так
сьогодні Грабський кинувся бити су-
спільство за упадок „золотого“ —
накладання безмежних податків,
заборонаю виїзати заграничні
зобов'язань, заборонаю виїзду за
границю і инш. Сам промисл є об-
тяжений сьогодні чотирнадцять разів
вищими податками, як перед вій-
ною тоді, як продукція є чотири
рази менша, а оборотний капітал
пересічно три рази менший.

Санція „золотого“ пожегала під-
клад чужих валют, резерви креди-
тотів, податкові, всілякі застави, ви-
порожнила кишені податників, зіла

Red. czas. „Dziło“ Pr. 694/25. W imieniu
Rzeszpospolitej Główny Sąd okręgowy
karny (jak Trybunał przysięgi we Lwowie,
orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej,
ze treść czasopisma „Dziło“ Nr. 211 (10.594)
z dnia 23. września 1925 r. w artykułach pod
tytułem: 1) „Marzono kurateli“ a) w ustępie
miedzy słowami: nawiązanych politycznych
kordonów, a) Wł. czasu widrykanala i b) w
ustępie od słów: Polska dertawa, a) do
konca tego artykułu, 2) W art. p. t. „Za-
ręczany marzono“ a) pod tytułem w całości,
b) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Ta podjęła, jaka oraz w ustępie miedzy
słowa: c) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: d) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: e) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: f) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: g) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: h) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: i) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: j) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: k) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: l) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: m) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: n) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: o) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: p) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: r) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: s) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: t) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: u) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: v) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: w) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: x) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Y) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Z) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: A) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: B) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: C) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: D) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: E) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: F) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: G) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: H) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: I) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: J) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: K) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: L) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: M) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: N) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: O) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: P) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: Q) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: R) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: S) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: T) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: U) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: V) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: W) w ustępie od początku artykułu aż do
słowa: X

Львів, 28. вересня 1925

цесі підростання інтелігентських сил наступає шістьлітня шлімна, яка проковтнула „юні дні, дні весни“. Молоде покоління українського громадянства.

Здавалось, що після того на лише наступить поворот до первісного стану, але що бита недолею молоді, після великих аусиль і терпіння, моттме спокійно віддаватися навчці, добувати знання, творити основи своєї істнування у власній святині науки. Здавалось, що постулат українського університету здобув собі право горожанства навіть у його найзавзятіших ворогів. Потреба невідкличної кончності українського університету вже ніхто не заперечував, очевидно — крім людей психічно хорих на національній точці. Польські урядові чинники складала в тому напрямку обов'язуючі заяви, польська преса широко займалася цією справою в пошуках за позитивною розв'язкою.

Спир йшов тільки про місце осідку нового університету. Тодішній міністр освіти Ратай на домагання заснувати український університет у Львові категорично заявив, що він буде в Станиславові. Пізніше другий керівник публічної освіти в Польщі Поніковскі твердив, що український університет є (3 мільйонів марок вставлених в бюджет), тільки ніхто по нього не зголошується. Вкінці 26. вересня 1922 сойм головами польської більшості ухвалив до двох літ (до 26. вересня 1924) заснувати український університет. І той закон істнує в повній силі, але університету нема, хоч від ухвалення закону минуло кругло три роки.

Серед тих безнастанних і авторитативних заяв та „підготувань“ до заснування окремого українського університету ведено специфічну політику у відношенні до українського студентства. Перш усього з утратившого львівського університету усунуто всіх професорів-Українців і всі українські катедри.

І знову залунали голоси, що українська молодь може вписуватися до польських високих шкіл, але скоро тільки молодь зробила цей крок, то побачила, що ворота університету перед нею зачинені. Тільки 10 відсотків зголошених може з тяжкою бідною перелізти до того раю, що називається університетом.

Хлібоїдська делегація до Женев.

З Коломиї отримуємо вістку, що тамошні опікуни Стовпюків і компанії зорганізували зі своїх покутських пупілів делегацію від української національної меншості в Польщі (за границею України в устах польської дипломатії звуться Українцями, а лише в Польщі русінами або східними малополюками).

Черепашною ходою.

По новій сесії Ліги Націй

Мало який поважний часопис виступає взяти на себе оборону успіхів останніх Женевських нарад. Усі стверджують, що ці шесті збори міжнародної дипломатії є багато менше блискучі, ніж попередні і що „великий моральний поступ“, який хвалились минулого року у Женеві, не є нічим, ні великим, ні моральним. Правда, що він тут не в методах і зацікавленнях Ліги Націй, а в загальній ситуації, яка льогікою сумник, але зацікавлені факти бере верх над величними ідеями.

Кожна сесія Ліги Націй має до діла з двоякого рода справами: загально-ідеологічними і біжучими. До тих загальних треба покласти, на жаль, зачислити такі вічно-відкриті рани європейського організму, як безпека, міжнародний судовий трибунал та роззброєння. Ясно, що як довго ці три проблеми майбутнього миру не найдуть своєї реальної розв'язки, то й новинні біжучі справи міжнародної політики находитимуться у недовгому стані. А проте Ліга Націй уже нині здає собі справу, що ці три питання, які вона вважала однією неоподільною цілістю, належать ще до сфери ідеалу і що їх розв'язку можна хіба підготовляти.

Ще минулого року Ліга Націй вазала поняття безпеки, арбітражу і роззброєння в одне. Нині ця єдність розшматована. Окремі комісії дійшли до висновку, що спершу треба випрацювати плян безпеки держав, а щойно тоді можна утворити міжнародний орган „мирового суду“, якого рішення були би обов'язуючі. Проблема роззброєння, що звужилась нині до формули „обмеження зброєнь“ може прийти аж на кінець. Проекти таких делегатів як еспанського, голандського або мадерського, щоб скликати небаком окрему конференцію в справі обмеження зброєнь, не одержали підтримки з боку такої всезвідної володарки у Лізі Націй як Англія.

На цей раз Англія була щира: з огляду на свою міжнародну ситуацію вона не в силі позбутись своєї вічносторожкої фльоги. Зрештою вона мала підстави збайдужіти до такого далекого ідеалу як всевітнє роззброєння, коли в Женеві рішалась така реальна для неї справа як приналежність Мосула. Увесь вплив Англії та авторитет Ліги Націй не міг нічого вдіяти супроти рішучості Туреччини. Англія подалась назад, коли виринула за-

Чотири роки великої світової війни і на чотири роки здержані нормальні університетські студії. Майже два роки визвольної війни, розсіяності української молоді по цілій середній і східній Європі — знову два роки втрачені для університетських студій. Таким чином через vis maior в нормальному про-

повички тютюнові, доларові, з продажі більшовицьких дорожніхностей, попеувала кредити внутрішні і паграничні і — викликавши грізну недугу господарського організму і зубожіння населення, лишила йому лодотий папір, підтягий у вартості довірю, та довела до того, що місце золотого паперу займає чужий долар, якби у власній державі.

Аж по всім тім творець твердої золотої валюти Грабські приступив до третього акту. В своїм останнім експозе з дня 10. вересня ц. р. він заявив: „Якщо ми ще не довели „золотого“ до альпарі, то це не є зайважнійше. Найважнійшою є стабілізація „золотого“.“

Видно дійшов він до точки: „мондри Полак по шкодє“.

М. Творидло.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

По двадцяти літах..

Двадцять літ тому вилетіли в світ широкий..

Повні рожевих мрій, повні дум мільних, орлиних..

Молоді орли!

А він, той світ так манив їх собою — такий новий, такий пожаданий, такий незнаний їм!..

Незнаний... бо хто вони?

Здебільша діти селя, діти вбогих батьків — що змалечку знали тільки одно: працю й нужду.

У сільській школі вчитель пізнав їх спосібності й поради батькам:

— Пішлить їх до міста в школи крашу долю добувати. Хай вашим синам краще живеться як вам!

Послухали батьки.

І було так, що мати вдовиця дала синові срібного ринського в кишеньку й бохона чорного хліба в платок тай сльозами поблагословила:

— Іди синочку, йди Івасику мій, може колись тобі краще буде, як мені, твоїй неньці.

А там знов батько виправляв сина:

— Га, Семку, коли чуєш, що там твоя доля, йди! Та не надійся по-ионі. Навіть на дорогу не маю тобі одати..

І пішов Семко. Пішло їх більше таких.

Зійшлось їх разом понад сімдесятка.

І взялися до праці. За книжкою світла шукали й долі кращої. Одні на емпірії, в семінарі духовному, другі по станицях, по вогких сутринах, у таких самих бідаках, як вони — у каменничних сторонів, у варіанників..

Гей, який щасливий був, кому лекція дісталася — вже в першій класі, за одного ринського в місяць.

Вчилися — голод і холод докучав, та вчилися — бліді лица, зачервоні попки вказували на це..

Вже в вищих класах!

Більше праці в школі, ба! й поза школою: більше лекцій! Правда, й краще вже платили. Можна вже краще зодягнутися, а при ошадности можна вже часом і батькам дома допомогти хоч кількома коронами, або в свята молодшим братикам і сестричкам гостинців привезти..

Ширшає світогляд! Нові ідеї, амагання нові. Жалоба ширшого, основнішого знання дає почин тайному, класовому гурткові самоосвіти, туга за красою спонукує до заснування класового гуртка під проводом тов. Петра Артимовича. Гурток устачає й слави-

ся опісля як академічний хор „Бандурист“.

Ішли роки..

Ішла праця й у школі й поза школою.

Було їх два відділи, та всібули одно, дух у них був один.

І вилетіли в світ — повні рожевих мрій, повні дум сміливих орлиних — у цей світ незнаний, що так манив їх.

І зараз жертви!

Перша:

Він недужий. Та амбіція каже вчитися, матуру здавати. Учність пильно і — кидас цей світ бідний, кидас на віки..

І друга жертва! Кривават!

Сам розгар боротьби за українські високі школи, за український університет. Ворожа куля кладе в мурах найвищої святині наук молодого, надійного юнака — паде Адам Кошко..

І згадують тепер його товариші шкільної лавки — по двадцяти літах. Не багато їх, його товаришів зіхалось — всього тридцять один — а інші? У світовій завірюсі буйні голови зложили за волю народу рідного, за волю України. Живі: одні осідали в українській державі й там працюють, другі працюють за океаном серед земляків, треті на Закарпатті чи на Буковині, а четверті хоч і тут у Галичині, та ма-

буть не могли прийти. Бо, щоб забули про товаришів, щоб не тигнуло їх на зізд, годі й подумати.

Таж трьох на вістку про зізд прихало зза границі: один із Буковини, другий із Закарпаття, а третій із Австрії з Бургенланду. Не відержали, прихали, щоб боляй кілька годин разом посидіти, поговорити..

Кількох прислало привітні телеграми.

І зіхалось всіх 31 і прибули їхні професори, що ще остали в живих — сині вже. Та бо вже й вони, їх учні світять сльозиною. Передчасною, бо ж багатьом з них іще й до сорока не дійшло.

Такі часи, стільки подій! Як у калейдоскопі — тож не дивно!

Багато горі переживалось, страшно дихоліття перебувало.

Та ніхто його, оттого дихоліття не згадує..

Згадують товаришів, що їх нема, що їх уже ніколи не побачать..

Адам Кошко..

Ось у цій самій класі, де тепер зізд, сидів в останній лавці. Один із товаришів показує світлинку з шестого класу. Адам Кошко стоїть в останній лавці високий із гордию чолом.

Товариш, учасник процесу у 101-й сільській трагічній смерті Кошка привітає до сльозу сльозиною.

І. Дідак

Вина надійшов великий транспорт успішних конфабричних і шпирях до магазину і робітні футер ФУТЕР СТ. СТЕПАНОВИЧА, Львів, площа Вапитульна ч. 1.

Завдання виконувати всі замовлення з укладенням найкращих мод для Парі і Парі сумішно по цінах на високому. Заводівність поручає замовити футра як також поз- 15-16

тима війни. Але Ліга Націй ще не прийняла своїх безсильних.

Одним з найважливіших питань для нас, якого торкнулася остання сесія, була справа становлення держав до своїх національних меншостей. Тригодинна робота присвячена проєкту у зв'язку з цією справою заслугове на те, щоби привертити їй окрему статейку, дараж, що позитивних результатів вона не дала. Якби позитивні результати з'явилися, то, зв'язуючи "широкий" питання? Гарантійний пакт передається на спільне обдумання законних міністрів великих держав при співпраці Німеччини. Це було кожен раз дискусія на тему правоземності та домішності Версальського договору і добрих намірів початку Німеччини. З нових постанов Ліги має вийти в життя... Знову тільки проєкт, щоби скликати міжнародну господарську конференцію. Та і цей проєкт англійської делегації згора Роберт Сесіль зняв до проєкту, щоби окремий комітет швидко розглянув пригоди для такої конференції.

Врешті зусилля Л. Націй були зперені на те, щоби ритувати бо- дай саму ідею, якій вона служить і коли не можна було в лоні самої жіночої організації вже ніякої полегшити ворогуючі народи, най-демо тачий вихід, що покищо під покровом цієї інституції поодинокі держави мають шукати засобів для підписання гарантійних договорів. Такі договори мають стати основою майбутнього загального пакту. Без дискусії на останній сесії на тему економічної конференції та обмеження зброєнь мали на меті в першу чергу підготувати сприятливий ґрунт для заключення подальших гарантійних договорів. Адже ясно, не можна раніше розглядати такої справи як роззброєння, зяки арбітраж не є прийнятний як загальне правило, якому всі народи підчиняються.

У кожному разі, хоча для критики Ліги Націй вистачило би навести деякі голоси самих її учасників, доводиться призначити одно, що найбільше здобутком її праці це все ще атмосфера "ліри в порозуміння народів. І тому найкращим аргументом оборони Ліги є те, що хто знає, чи без її існування не було би в Європі ще гірше.

По широкому світі.

Ватикан у справі конфлікту з чеським урядом, з приходу офіційного святкування пам'яті Гуса, дивляю до чеського уряду ноту, в якій схиляє з себе всяку відповідальність за ірраціональну дипломатичну поведінку. Апостольська Столиця добуває у самих факти звелитання Гуса вранішній католицьких почу- вень. Чехословнякий уряд, твер- дить, що пошування католиків були євонні вигановані.

Своїм звернувшись з дозвільням до Ліги Націй, щоби вилучити її са- мостійність. Провідник послання Дувіла султан баши Ель Аграві прохав прислати нейтральну міжна- родину комісію для розглянення відносин і жити засобів, щоби з'ясувати родину крові. Франція єдина мандаторною країна і Си- рія не є франц. колонією.

Еспанія чваниться великою по- рою своїх військ у залізці Аль- гусасе над військами Ріфеніа. У боротьбі брали участь франц. еста- блі, що вносили велику дезорганіза- цію у ряди жовнірів Абд-ел-Кріма. Найго франц. мін. фінансів зреа- кцію усе свої промови імпрі- аційському урядом щодо управлі- ння фінанс. доміа

В обороні катованих і поневолених.

Західно-європейські письменники проти румунського терору.

Світлові слави письменників Роман Ро- ман, Леон Бальмонт, Анні Бальме, Жан Боніс, Жюль Верн, Антоне Жю, Пел Жак Жю, Поль Люї, Марсел Мартіне, Ан- дрі Поль Жю, Марсел, Селі, Шарль Рі- моль, Жюль Пелю, Віктор Баш, Северін Віктор Маршелі і багато інших — як не ми вже згадували — опублікували ота- реного листа до румунської влади в справі татарбузарського проєкту. У листі між іншим пишуться: "Чи не правда, що об- ширні застави є тільки жертовними котлами перелати, за яку нестуг відпочивають ті, що інші правлять Весподією? Чи пра- ва, що, як не ствердив посол Якубеку в єврейському парламенті, 13-го ро- доміж об'єднанням показую скітності що перед розпорою? Чи правда, що лаянства Монарху, об'єднанням до 30 політич- них убивств, випущено "долю без дач- ния для нього масиди? Чи то правда, що об'єднанням не мають ніякого кон- такту зі своїми оборонцями і що ні один журналіст ні румунський ні чужоземний не має права дістатися до бесарабської те- риторії?"

Ми знаємо, що перелати, яка зайшла минулого року з Мисоласта, була ділом жахливим, що в білий день на ринку роз- стріляли селянство за те, що не хотів від- дати їм своїх продуктів, вигнаних на продаж. Нам відомо, що численним при- родного обурення, викликаною такою про- попозицією убивством у масі селян, село Мисоласта та інші інші дооболонних сіл були ласані антирелігійно з дня з'яві, що в містечку Татар-Бузар, підданіми з рі- жних сторін, спалило 78 хат, розстріляно на шкідливості 89 селян, а на вулиці 200 без ніякого суду і без розбору. Ми знаємо, що та репресія потягнула за собою дві тисячі жертв на просторі кілька днів і що цілий простір на 60 квадратних кіломе- трів повністю в пустоту.

Чи потрібне це все? Чи до того всього потрібно було вичити в тюрмах 500 жінок, дітей та мущин? Глибоко зворушені у- мін тими фактами звертаються до руму- нської влади з вимогою: 1) щоби тих 500 нових жертв репресії випущено негайно на свободу до процесу; 2) щоби на місце військовий суд взяв справу у свої руки цивільний суд та щоби оборонці могли бути у свободному контакті з об'єднання- чими; 3) щоби процес не відбувався при замкнених дверях, та щоби румунська преса, а також чужоземна могла вільно слідкувати за процесом; 4) щоби відкрити вину, а саме шифи шкідливості та вій- ськової адміністрації у Бесарабії були по- тинені до відомості за події, що мали місце у вересні минулого року".

Також дозвілля поставили в ідеї гумані- стичності міжнародній однієї до руму- нської влади. Та вона була глуха на той крик гуманістичності і, як відомо нашим читачам, почала процес перед військовим су- дом у Кишиневі.

3 судової сали.

Сенційна розправа на тлі ве- ликомиського багна.

Роман Філатовіч, убийця Ст. Кор- неяні перед судом.

Третій день розправи.

Знавання свідка Ім. А. Корнялі.

Присутні до парастасування дова- рових свідків. Перший візав батько ви- того, радник Тимасового Самоурадіна- ва, відомий і шанований в українській козацькій громадині, Ім. Анд р і Б Кор- неяні. За угодою обох сторін не за- держаний, свідок подає свідчення від- свого важкого сина.

Роман Степан Корнялі недовго перед- сягом загинувши смертю сімнадцяти- літнього. По особисто народної вкони викликався у депіляційному інституті "Поліцейський" під відомим, де — як вже батько — придбав аристократичної форми поведінку, дивля, що сам позовив зі селянського роду (я ми дозволі- а-у в українського селянського роду). Вербувавши до Львова в 1919 р. хо- див до гімназії Педереша (отже — йому замість слави Весподі-аристократії), потім до реальної гімназії. В час болше- вичського інституту проти його батька за- писався до "мисливської стражи об'єднання- ської", потім служив у воєнському загоні Абра- гима. Матура з'явив у Сентіа. Була кво- рою здоров'я і тоді батько казав пере- ратити йому руку та перебудувати деякі частини легіоні саубі у тартару в Мисо- ласти.

В осени 1923 р. замістився у Львові до виконання, як до торгов. мисл. по- шук наміст у тому, в 1924 р. по складові- планам, мислив, мислив до університету на виконання свідків. Батько відмовив- ся, казав би сам був змушений. Не мар- шальство, пакт — аби сина батько давав

дискретність. Убийця — по словам батька приставля з людьми з країнних сфер — розмірною під ним у. за польську дла- ську сметанку як родичи Чосновських, Рач- нських, Вогушків, Песельських і т. п. Батько каже, що він часто перепові- дав, кого з місцевих людей змислив- ний стоїла у тих домі, — відно, мо- лодий Корнялі — відбившись від впли- вом матері-Полки своїм хатним і шкільним виконанням планом між відно- го українського гроху і ніякого доми товариства — автономію в бліжньому та атисферією польської псевдоаристокра- тії — і в цій атмосфері задушився.

Батько давав по одній дужі прикру- снену, мисл то молоденький син закладав під нього тисячу доларів на покриття якого-сь доміжності королівського зобов'яз- ання супроти якоїсь жінки, Мисла узя- тий собі старшого батька, котрий ло- бить свого сина, Мисл доми — і стра- чався з такою несподіванкою.

Сидюк не вірив, щоби його син хотів приставитися самостійству Філатові, бо не був садистом і від чужої саерти не любив робити йому приємності. Сидюк про- пускав можливість, що убивство його сина було іспробане якоюсь третьою особою.

(Продовження буде.)

Чічерін у Варшаві.

До Варшави прибув Чічерін у напівночі 27. IX. з 6-ї години рано зі Столпів. З 4-ом прийшли кер- ровник рос. реферату мініст. заго- справ Вішелякі і секретарі посоль- ства Аркадієв і Молодковський. Весь двіресь обсадили військ. і по- літ. поліцією. Публіки на двіресь не пускали. Офіційна прийняття на двіресь було в 10 год. До того часу Ч. був у саліонорі вагоні. На стрічу Ч. аві прибули мін. заго- сп. Скішинські і рад. пос. у Ва- ршаві Войков і в цім посольстві. Після короткої розмови з мін. Скішинським на двіресь, Чічерін від- їхав з пос. Войковим до рад. по- сольства. Поноч, була конференція Ч. з мін. Скішинським про участі пос. Войкова і польського посла в Москві Кентшинського. По кон- ференції Ч. відіхав до Римського готелю. Там ревізитував його мін. Скішинські і пос. Кентшинські. В полудне був Ч. у приватних апа- ртаментах Скішинського на сидінні. Був там і мін. хліборобства Янініч, пос. Войков, пос. Кентшинський, Януш Радзімів і ин. Вечером був Чічерін на представстві в поль- ській театрі.

В неділю була конференція з у- частю всіх членів посольства. Ого- говорювали справи, яких маютья торкнутися на пресовій конференції, що буде в понеділок.

В понеділок Чічерін відіхав марш- сенату Тромшинського, марш. сой- му Ратах і прем. Грєбського. Зі Сла- ди до Варшави має вернути пос. Войцковський, щоби прийняти Чіче- рина.

Предметом нарад Чічеріна з мін. Скішинськими мають бути справи: 1) відношення до маюлі антанті, отже і до Радунії, 2) балтійська політи- ка, 3) оокончєне поладження тран- зита. Коли ці три точки полаго- джено, не виключене є заключення польсько-радянського постійного торг. і політичного договору.

Керівництво комісаріату загра-н. справ на час несприятливості Чічеріна об'яв на Карахан, а Літінков.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Програма мін. делегації.

Німеччина подають про- граму нарад мін. заго. справ, яку іреалізує Німеччина на візав в справі гар. пакту.

Німечка делегація не об'єднать- ся до обговорення справ ренсько- го договору, а домігатиметься по- кошенням справі споду. Всі політ. партії в Німеччині відмовляють до- могом Франції щодо гарантій ст. границь неможливим до прийняття для Німеччини. Лешиг — справа

зах. границь. Нім. делегація хоче знати, як ренський пакт вплине на території доі окуповані військами союзників: чи зменшаться не скіль- кість окуп. військ і час окупації. Нім. делег. домігатиметься означення, на як того пакт оставитиме в силі. Раченськ. плєбіситу у ба- сейні Саони місцеві відбуть скор- ше, а не як передбачив Версай- ський договір майно в 1930 р. Франція жадає ствердження, що ренський пакт не лімітє Версай- ського договору. Німечка кола жадають реніалі версайського до- говору, м. м. слід протоколом ствердити, що союзники зачнуть переговори над спавною Кольоні й басейну Саари. Справу конститу- тування, хто є винуватцем світової війни, як не важку поспод, можна відложити на пізніше.

Америка відкинула предло- жєння Франції.

Американський держ. секретар Мелон доручив франц. мін. Каю меморандум амер. делегації, моти- вуюче відмову супроти франц. про- позиції в справі довгів.

Стріча Штрєзємана з Бенешом.

Штрєзєман помітив чеського посла в Берліні, що сподіється о- собисто в Шайварі почати з Бе- нешом важну думку у справі арбі- тражних договорів. Чеський посол виїхав до Праги, щоби здати звіт з тої справи.

Арештування у Львові.

В неділю 27. ц. м. поліція пере- вела детальну ревізію в помеш- канню рад. Дмитра Паліва й ар- ештувала його та випадково при- сутніх там пп. Василь Паліва й Петра Постолоха. Обоє останніх по пересуданні випущено, рад. Дмитра Паліва виставлено до Стри- відіхав прийшло доручення арешту.

Еміграційна байдужість.

Мали буде зїзд українських учених?

"Польські "Надодні Ліста" по- дають в числі 254. з 16. вересня ц. р. ось яку новину: "Польський клуб в Празі, одиниці осередок польської колонії в Празі, що існує вже 40 літ, розпочинає цього року нову свою діяльність в нових льблах "Надоднього По- му" на Виноградах в Празі. Цей клуб зосереджує у собі попри Полька також і чеських при- ятелів Польщі і в той спо- сіб виконує практичне завдання польсько-чеського зв'язання на суспільному полі. Клуб має в ала- ній (як і в попередніх роках) ула- дити цілу низку акцій і з обла- сти письменства, мистецтва та не- розного господарства. Велика бі- бліотека має можливість члдам клубу і його приятелів познако- митись з польським письменством, а читальня, яка є приступна для кожного в середу і в суботу по- пол. є зрозуміла шведо і в поль- ській часовині. Польський клуб схвалить правильно що суботи не спільні вечорини".

Стиль "Нар. Вістн". Як бачимо Польки дуже гарно поставили справу своїх промислів між Чехами. І тому треба би залучити наших діячів, що живуть в Празі, пере- усям нашу професорів україн- ського університету в Празі. Що робить Україну, щоби позитивно- ти Чехів з українськими патріотами? Що робить пресовий "Комі- тет громад.", вибравши в цім осередку чесько-української стос- ть? Чи не був би як так велико- душний зблизнення болей цім осер- ді ст. і розпочати свою діяльність? Так Українці у Празі є болей чо- тини окая одні, як Польки і

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

д-р Володимир Ніжин

наде від 25. вересня 1925-р. адвокат-ську канцелярію

в ЯНОВІ Б. ЛЬВОВА. 2-10

При тій нагоді позволюмо собі запитати пп. професорів всіх трьох наших високих шкіл у Чехословаччині: чи не уважають вони за відповідне бодай тепер, по трьох роках існування тих шкіл застандартися над скликанням до Праги з'їзду українських учених? Як зачуваємо, то деякі професори вже й реферати на той з'їзд приготували. Але з'їзду як нема, так нема!

Юрій Горощанко.

НОВИНКИ.

— **Конфіскація.** Останнє число „Діла“ конфіскувала прокуратура за два уступи зі статейки п. 3. „За творчим муром“.

— **Дефракція.** Не можна сказати, щоб якнебудь держава у світі могла похвалитися такою чисельністю усіх фінансових та господарських надуків з боку власної бюрократії, як саме відроджена Польща. Нема місяця, нема тижня, щоб преса не приносила якихсь сензаций саме з тої діялки. Ось перед кількома днями розв'язався чутка про великі надуків з боку урядників у державному скарбовому уряді в Каліші. Та вістка поперезвала кроки з боку держави. Щойно по кількох днях арештовано на приморіччя прокуратора ось яких урядників того уряду: секретаря Баньковського, контрольного урядника, студента політехніки (і) Собанського і податкового референта Рудовича. Слідство виявило, що всі названі дефрактували на шкоду державного скарбу сто тисяч золотих.

— **Горять стирти.** Невідомі люде підпалили на двірських дачах поміщика К. Богусевича в Корчівку біля Скав'яни стирку збіжжя. Разом згоріло їх шість, з того чотири жита з дві виги та один стіжок ячміння. Загально згоріло збіжжя на 32.000 золотих. Поліційні докозання в напрямі злодійства підпалачів не дали ніяких позитивних наслідків.

— **Українська приватна школа в Рівному.** На місце закритої польською владою публічної 7-класової української школи в Рівному українське громадянство Рівного підняло приватну 7-класову українську школу, яка буде міститися в приватній українській гімназії в Рівному. Прохання від батьків до нової школи приймаються. (Рівне Шосова № 5).

Лист до Редакції.

В справі статті „Господарка народнім майном“.

В справі статті, поміщеної в „Ділі“ з 20. п. м. ч. 210 під нарисом: „Господарка народнім майном“, Кураторія сільсько-господарської фундації бл. п. Йосифа Фоліса ухвалила на засіданні дня 25. п. м. вибрати комісію, до якої ввійшли Кураторія і різні фундатори, якої завданням є розглянути завіт, піднесений в статті, та есенсувати його, після чого Кураторія оголошить в „Ділі“ комісійний висновок.

Менедж д-р Е. Гвоздецький приєднався до цієї ухвали.

Львів, 25. вересня 1925.

Д-р Е. Гвоздецький, д-р Ст. Федак, К. Студинський, о. Ст. Омишків, Мих. Лучківський, д-р Вол. Равюк.

Від Редакції: Як свідчить отже писано, поміщена у нас стаття (перша частина) вповні оглядає свою мету. Справдою заявляємо покликати до того читачів, супроти чого ми здержали друк другої частини цієї статті. При тому зауважуємо, що наш обов'язок контролю над громадським життям і його провазами будемо й далі словнивати під климком загального добра.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Національного Театру О. Миткевича:

Бережани. Сала Сокола.
29. IX. П'ят. Твардовський.
30. IX. „Віг“.

Український мішаний хор Д. Нотки.
вівторок 29. IX. Бродів. 518 3-7

Концерти хору Котка у Львові відбуваються в дні 1, 2, 3 жовтня п. р. в залі Народного Дому (Рутівського 22). Билети на музичні концерти продає Народна Торговля (Ринок 36).

За редакцію відповідає І. Рудницький.

Видав. Видавничої Співки „Діло“.

З друкарні Видавничої Співки „Діло“ Львів. Ринок ч. 10.

Модні матеріали жіночі і мужеські.

Шовки, адаманки, панюші і велюети.

Сукна на футра, переробки і убрания студ.

Поватна, шифони, хустки, кофки і т. п.

412 9-10

Найдешевше

у ФІРМИ

РОМАН ЗУБИК

Львів, Галицька ч. 10.

Значний Загальний Збір Тов. Тернопільський Боян відбувся в неділю 11. жовтня п. р. о годині 6. вечером в приміщенні Української Весіли при вул. 3. Мая ч. 3. П. повелх. — Види. 542 1-1

Дрібні оголошення.

ПРОДАМ негайно дешево маєток 30 моргів ґрунту з будинками за 8.000 зл. Один кавадок, в тім 12 моргів старого лісу в Немиріві. Відомість Львів Каделька ч. 10. Арабський. 544 1-2

МАШИНУ до писання українсько-польську в добрім стані куплю оказійно. Зголошення листовою Адам Крижанівський Львів 2 двореч, вестанте. 547 1-2

КАРАДЕР літ 32, Українець беззав'язний, урядник, чесний, пристойний, з доброю родиною. З бажання знаменитий з переписку в цілі матроніальній з п'яночкою. Українкою в віці до літ 24, чесною, пристійною, тихою владі. Справа маєткова не конче вимагає. Ри толктую поважно. На аноніми не відповідало. — Адресувати: Lublin, route postale за окладом урядничої легітимації ч. 1188. 843

ЛЕКЦІЇ ФОРТЕП'ЯНУ уліве учениця консерваторії. Може ходити до дому. Відомість вул. Гогольського 4а партер. Левинська. 545 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

МАГАЗИН ФУТЕР

Е. СОЛІН Фльоріана СОЛІКА

307 ЛЬВІВ, СОВІСЬКОГО Ч. 4. 10-16

поруває найкращі футра, найліпшої якості, по уміркованих цінах — усього догодні.

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просвіта“ у Львові уряджує при допомозі Краєвого Товариства „Сільський Господар“ 5-місячний господарський курс в господарсько-сільсько-шкільній школі в Миловані (товариство поміту).

Курс триватиме від дня 1. листопада 1925 до 30. березня 1926 року. Одночасно з сьм розписує Головний Виділ конкурс на прийняття до школи 30 учасників з поміщенням і удержанням під отсими умовами:

1) зголошуватися можуть чоловіки в віці 16-36 літ, що укінчили найменше народну школу;

2) кожний учасник має мати свою одіж, білі і постіль;

3) учасники платять за удержання, опал, світло і науку по 30 золотих місячно з гору. Хто виплатить з гору пону кюту за всі 5 місяців, платять лиш 130 золотих за весь час тривання курсу.

Програма курсу: (на основі програми зата. мін. сільництва з 29. X. 1923, Ч. 2419-R-IV.)

1) Предмети загальної освіти;

2) Основні відомості з науки природи, підготовляючої до фахових предметів;

3) Фахові предмети: олійництво, годівля, молочно-господарство, садівництво, адміністративна і господарська книговодство, ветеринарія, пасічництво;

4) Питання з господарського законодавства і народнього господарства та кооперації;

5) Гігієна;

6) Практичні господарські справи.

Зголошення на курс належить вносити пошучено на адресу: Господарсько-сільницька Школа в Миловані п. Стригани (Stryhanec).

Про прийняття і день приїзду повідомить кожного Управління школи.

Львів, дня 25. вересня 1925.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта“

540 у Львові: 1-2

Д-р І. Брик, С. Маляк

голова, за секретаря.

За Краєв. Т-во господарське „Сільський Господар“ у Львові:

Инж. Ю. Павликовський, М. Творидло,

м. голова, директор.

За Управу Школи в Миловані.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Конкурсний Ткальня

„ЛЕНПОЛЬ“

С-на з обм. пор.

Львів, вул. Городецька 121

приймає лен, коноплі і клоча до вишивки і виробу полотна, пайгу, ручників, обрусів і т. п. Приймаємо агентів на дуже кооперативні справи, платимо найвищі ціни. Звертаємо увагу Шан. Клієнтів, що всі сирітки, які пишляються до конкурсній Ткальні „ЛЕНПОЛЬ“ у Львові, Городецька 121 є вільні від оплати фрахту, але тільки до 1. лютого 1926. Платішніе фрахт 481а вже мусить бути оплачений. 2-5

КОНКУРС.

Комітет будови нової церкви в Тернополі оголошує отсим КОНКУРС на шкільні плями нової церкви.

Успіях участі:

1) Церков має мати український хапактер, а виключенням готичного і барокового стилю, відповідати вигомам українського обряду.

2) Має бути виконана з цегли і виправлена.

3) Має помістити 4000 людей. Захистити гансері і входи відповідно до величини церкви.

4) Шкільні плями бути зроблені в скарі 1: 200 і складатися з тисорису, двох видів і відповідної складовості перерізів для показання характеристичних частей.

5) Термін надсилання праць до 1. січня 1926 р. 12. година на руки пароха о. сол. Володимира Гримальського в Тернополі. Реченіе почтовий є доказом надання праць в означений термін.

6) Плями посылати в теках (не в рульових), заосмотрені в мотто і коверту в якій буде докладна адреса автора.

7) Зя найлучші плями визначується три нагороди: I. в кюті 100 ам. дол., II. — 80 ам. дол., III. — 50 ам. дол.

8) Конкурсний суд складається зі зятків упрощених комітетом будови і з репрезентанта Українського Технічного Товариства.

Імена членів суду подається пізніше.

9) Рішення конкурсу слідує в січні 1926 року.

10) Нагороджені проекти стають власністю Паротіального Уряду. Комітет застерігає собі право, призначити до будови проект, після свого вибору і найде в переговори з автором шкільні що до виконання виконаних плям. Комітет застерігає собі право купити ненагороджені шкільні після умови.

11) Ненагороджені і не закуплені шкільні треба віддати в місяці лютім за означеним показуванням або почтовим реценсію, в протиніи случая комітет за їх заворот не відповідає.

12) Ситуаційні плями можна листати в Українським Технічним Товариством у Львові, Ринок ч. 10/11. по ціні 2 зол.

Комітет будови нової церкви в Тернополі.

539 1-1

на ковніри до мужеських футер

БОБРИ

НУТРИЯ

ВИДРИ СЕЛЬСКИН

ТАСМАНИ

КРИМСЬКІ БАРАНКИ

ВИДРИ АМЕРИКАНСЬКІ

КАНГУРИ

ПОПЕЛИСТІ БАРАНКИ

ІНТЕЛІГЕНТНА У-

країнка літ 37, загідної владі, зі сні доштанна, говорить по німеськи і чеську провадила через кілька літ домашнє хозяйство за кордоном шукає заняття до ведення хатного господарства в місті або на селі. Зголошення з чешності приймає П. Бачинська, Стрий вул. Потонського 15. 537 1-1

СОЛІДНИЙ ІНСТРУ-

ктор студ. німеської техніки пошукує лекцій найрадше на селі. Оферти з усіма просять слати до Редакції „Діла“ під „Село“. 538

ВІПРАВНИЙ ІНСТРУ-

ктор шукає лекції середніх шкіл есенсуально за удержання. Спеціальність математика. Зголошення під „Технік“ до Адмін. „Діла“. 548 1-1

АБСОЛВЕНТ уч-

тельського семінара пошукує лекцій на провінції. Ласкав зголошення: Гр. Кат. Уряд пароха. Кустя п. Лопатин. 546

422

Львів, площа Марієвська 10.

СТАНИСЛАВА ВРОНСЬКОГО СИНІ

ВСІ БАЖАЮТЬ МАТИ

тільки український ілюстрований церковно-народний календар на 1926 рік

„ДОБРИЙ СІЯЧ“.

бо „Добрий Сіач“ є найтешевший, гарно виданий календар, в двохкльоровій окладині, з багатьма рисунками, це є одиницький український календар, спеціальний — присвячений Волині „Північній і Холмщині“.

Календар „Добрий Сіач“ складений по старому стилю, в ньому є багато цікавого і корисного матеріалу до читання: статті про стан церкви, про українську мову в Службі Божій, про культуру на Волині в старі часи, про монастирі, а також оновідання, вірші, поради по сільському господарству, устуди з законів, різні цікаві і необхідні відомості, жарти, оголошення і т. д.

ЦІНА КАЛЕНДАРЯ ВСЬОГО 1 ЗОЛОТИЙ.

Жадайте в усіх книгарнях, замовляйте у Ваших Пан-отців, виписуйте з „Синьодального Службу (Варшави, Зигмунтовська 13). — Спішіть замовляти, бо календар „Добрий Сіач“ уне розсилається. — Книгарня, Пан-Отця, Просвітам і Кооперативам знизжа.

522

Позір Селяне і Рільники!

Хто хоче добре продати або корисно заміняти свої сирітки в деплатою, або без деплати, легай привезе їх, або вишле з повагом довірям до однієї Селянської Ткальни

„ВОЛОКНО“ Львів, Замарстинівська 36., за залізничним мостом.

В заміну за лен, коноплі, класи, прядиво, вовну, далою якого роду полотна фабричні і власні виробі, обрус, ручники, насини, пайги, сукна і бархани.

Спішіть зя переконаєтеся, що Ваша праця не піде марно. Не вірте обіцянкам різних фірм, що роблять крикливі реклами. Жадайте прибок і ціни, які вишлемо даром. — Приймаємо агентів на догодних успіхах.

541 1-1